

L'estàtua de *La Victòria*, de Frederic Marès,
a l'exterior dels magatzems municipals.
Foto: Robert Ramos

La estatua de *La Victoria*, de Frederic Marès,
en el exterior de los almacenes municipales

The statue of *The Victory* by Frederic Marès
outside the council storage facilities

Preu: 2,20 €
Gratuïta del 18 al 30 d'octubre

Horari: De dimarts a dissabte, de 10 a 19 h, diumenges i festius, de 10 a 20 h

Precio: 2,20 €
Gratuita del 18 al 30 de octubre

Horario: De martes a sábado, de 10 a 19 h, domingos y festivos, de 10 a 20 h

Price €2.20
Free from 18 to 30 October

Opening times: Tuesday–Saturday, from 10am to 7pm, Sundays and public holidays, from 10am to 8pm

El Born Centre de Cultura i Memòria
Plaça Comercial, 12
08003 Barcelona
T. 93 256 68 51

barcelona.cat/elbornculturaimemoria
facebook.com/elbornccm
twitter.com/elbornccm
instagram.com/elbornccm

FRANCO, VICTÒRIA, REPÚBLICA

Impunitat i espai urbà
Impunidad y espacio urbano
Impunity and the urban space

Del 18 d'octubre del 2016
al 8 de gener del 2017

Exposició | Exposición | Exhibition
a El Born Centre de Cultura i Memòria
elbornculturaimemoria.cat

EL BORN
CCM

Ajuntament de
Barcelona

Franco, Victòria, República. Impunitat i espai urbà

Aquesta exposició proposa observar la indolència de les administracions catalanes amb els grans monuments de la dictadura a Barcelona, i ho fa explicant les peripècies de tres estàtues –*La República*, *La Victòria* i l'eqüestre de Franco–, les seves relacions i l'actitud dels seus autors, Josep Viladomat i Frederic Marès, que van treballar per a la república, van exaltar el franquisme i van ser reconeguts per la democràcia.

Els dos monuments dedicats a la victòria feixista i al dictador Franco van perdurar a l'espai públic de la Barcelona democràtica durant més de 35 anys: un al Passeig de Gràcia amb la Diagonal, i l'altre al castell de Montjuïc, menystenint els fossars dels afusellats republicans que tenia ben a prop. Les dues estàtues no van ser retirades fins al 2011 i al 2008, respectivament.

L'exposició “Franco, Victòria, República. Impunitat i espai urbà” es va inaugurar el 17 d'octubre del 2016 i originàriament presentava una primera part a la plaça Comercial, just a l'entrada d'El Born CCM, que actuava com a pòrtic. S'hi exhibien les dues escultures franquistes i incorporava una reproducció de *La República* que es projectava a la paret d'El Born CCM com una ombra trepitjada pels dos grans símbols de la dictadura. Tretes del pedestal commemoratiu que les solemnitzava i situades arran de terra, aquestes escultures perdien la categoria de monument d'exaltació a la dictadura i apel·laven a la impunitat amb què han viscut aquests símbols durant molts anys.

La segona part de l'exposició, a l'interior d'El Born CCM, recull les vicissituds d'aquestes estàtues en tres grans àmbits i un epíleg. Els continguts s'estructuren en forma d'evidències, de proves, que permeten que el visitant n'extregui les seves pròpies conclusions i que troben la seva resolució formal en una gran sala de recerca configurada pels retrats dels monuments i imatges a gran escala.

Des de la seva inauguració, la instal·lació de l'estàtua eqüestre de Franco va provocar reaccions i actuacions de diversa índole, des d'una *performance* artística i creativa, fins al llançament d'elements de diferent naturalesa. Finalment, la nit del 20 d'octubre, tres persones van tirar a terra l'obra de Josep Viladomat. La destrossa va fer perdre sentit al conjunt de la part exterior de l'exposició i, en conseqüència, també se'n van retirar les altres peces. Els esdeveniments generats per l'exposició al llarg dels tres primers dies d'obertura s'han incorporat a la mostra.

Franco, Victoria, República. Impunidad y espacio urbano

Esta exposición propone observar la indolencia de las administraciones catalanas con los grandes monumentos de la dictadura en Barcelona, y lo hace contando las peripecias de tres estatuas –*La República*, *La Victoria* y la ecuestre de Franco–, sus relaciones y la actitud de sus autores, Josep Viladomat y Frederic Marès, que trabajaron para la república, exaltaron el franquismo y fueron reconocidos por la democracia.

Los dos monumentos dedicados a la victoria fascista y al dictador Franco perduraron en el espacio público de la Barcelona democrática durante más de 35 años: uno en el Paseo de Gràcia con la Diagonal, y el otro en el castillo de Montjuïc, menospreciando las fosas de los fusilados republicanos de sus inmediaciones. Las estatuas no fueron retiradas hasta 2011 y 2008, respectivamente.

La exposición “Franco, Victoria, República. Impunidad y espacio urbano” se inauguró el 17 de octubre de 2016 y originariamente presentaba una primera parte en la plaza Comercial, en la entrada de El Born CCM, que actuaba como pórtico. Allí se exhibían las dos esculturas franquistas e incorporaba una reproducción de *La República* que se proyectaba en la pared de El Born CCM como una sombra pisoteada por los dos grandes símbolos de la dictadura. Sin su pedestal conmemorativo, que las solemnizaba, y situadas en el suelo, estas esculturas perdían la categoría de monumento de exaltación a la dictadura y apelaban a la impunidad con la que han vivido estos símbolos durante muchos años.

La segunda parte de la exposición, en el interior de El Born CCM, recoge las vicisitudes de estas estatuas en tres grandes ámbitos y un epílogo. Los contenidos se estructuran en forma de evidencias, de pruebas, que permiten que el visitante extraiga sus propias conclusiones y que encuentran su resolución formal en una gran sala de investigación configurada por los retratos de los monumentos e imágenes a gran escala.

Desde su inauguración, la instalación de la estatua ecuestre de Franco provocó reacciones y actuaciones de distinta índole, desde una *performance* artística y creativa, hasta el lanzamiento de elementos de naturaleza diversa. Finalmente, la noche del 20 de octubre, tres personas tiraron al suelo la obra de Josep Viladomat. El destrozo hizo perder sentido al conjunto de la parte exterior de la exposición y, en consecuencia, también se retiraron las otras piezas. Los eventos generados por la exposición a lo largo de los tres primeros días de apertura han sido incorporados a la muestra.

Franco, Victory, The Republic. Impunity and the urban space

This exhibition sets out to look at the inertia of the Catalan authorities when it comes to Barcelona's major monuments to the dictatorship and it does so by reviewing the trials and tribulations of three particular statues –*The Republic*; *Victory*; and the equestrian statue of Franco–, how they are related and the mindset of their creators, Josep Viladomat and Frederic Marès, who worked in support of the Spanish Republic, extolled the Franco regime and were later honoured by the Democratic system.

The monuments dedicated to the Fascist Victory and the dictator, Franco, remained on display in Barcelona's public space well after democracy was restored, for more than 35 years: one at the junction of Passeig de Gràcia and Avinguda Diagonal, and the other up at the fort of Montjuïc, in a show of contempt for the graves of the Republicans killed there by firing squad. They were not removed until 2011 and 2008 respectively.

The “Franco, Victory, Republic. Impunity and Public Space” exhibition was opened on 17 October 2016 with an initial section on Plaça Comercial, at the entrance to El Born CCM, which served as a gateway. The two original sculptures from the dictatorship were put on display alongside an image of *The Republic*, which was projected onto the wall of El Born CCM, like a shadow trampled on by the two major symbols of the dictatorship. Now removed from the commemorative pedestal that afforded them so much pomp and ceremony, and placed at floor level, the statues seemed to have lost their rank as a monument extolling the dictatorship and draw attention to the impunity enjoyed by such symbols for so many years.

The second part of the exhibition, inside El Born CCM, covers the turbulent lives of these statues, in three main sections and a closing section. The content is made up of evidence that allows visitors to draw their own conclusions, drawing to a close in a large research space that brings together pictures of the monuments and large-scale images.

Since the equestrian statue of Franco was unveiled, it provoked varying reactions, from performance art to the hurling of various objects, until the night of 20 October when three people pushed Josep Viladomat's piece to the ground. This act of destruction took away the whole meaning of the exterior part of the exhibition and, as a result, the other pieces were also removed. The events that occurred as a result of the exhibition during its first three days have now been included in the content.

L'estàtua eqüestre de Franco, de Josep Viladomat, instal·lada al castell de Montjuïc. Foto: Pepe Encinas

La estatua ecuestre de Franco, de Josep Viladomat, instal·lada en el castell de Montjuïc

The statue of Franco on Horseback at Montjuïc Castle by Josep Viladomat

L'obelisc del Cinc d'Oros coronat amb l'estàtua al·legòrica de la república, de Josep Viladomat.

Foto: Gabriel Casas. ANC

El obelisco del Cinco de Oros coronado con la estatua alegórica de la república, de Josep Viladomat

The Cinc d'Oros obelisk topped by the allegorical statue of the republic by Josep Viladomat